

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan.

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell. 2 rals al mes.

Fora. 8 " trimestre.

Un número sol. 0'20 ptas.

Anuncis á preus convencionals.

Foment y Previsió Agrícola

SOCIETAT MUTUA COOPERATIVA

BANCH NACIONAL AUXILIAR DELS AGRICULTORS

Segurs per incendis, cullitas y bestia

Domicili social: BARCELONA, Ronda San Pere, 3.

SUBDELEGACIÓ DE SABADELL Y SON PARTIT

Evaristo Ant.¹ Saló.-Carrer de las Planas, 9

Eixa Societat assegura per los perills de incendis, de cullitas y de bestia cavallar, mular, burriçal y boví, concedeix préstams, anticipos y descomptes y ajuda ab sos auxilis als agricultors.

En conformitat á lo previngut per los Estatuts, queda oberta la subscripció á las Cédulas cooperativas de á 25 pesetas cada una, quinas participen dels beneficis de la Societat ab obció á premis y amortisació per sorteig, en la oficina de eixa Subdelegació Carrer de las Planas n.º 9.

L'absolutisme triomfant ó el FOMENT de Barcelona

Mes que el títol d'un article periodístich podria ser lo qui va al cap d'aquestes ratllas lo títol d'un drama tràgich-còmic, d'estructura Píquet, que ve representantse cada dia ab menys escrupols per part dels actors y mes fastich del públich productor de Catalunya, en l'escenari del Foment del Treball Nacional de Barcelona per la flamant colla política conservadora de la casa.

La societat respectable un jorn, per sas companyas proteccionistas de bona mena, quant, dirigida pels infatigables champions de la producció catalana, feya sentir sa veu robusta y varonil en los moments de perill pera la industria, ha suferit d'un quant temps ensá tal escarrifadora mudansa, que á bon segur ni la coneixien los bons patricis fundadors del respectable Institut defensor dels interessos patris.

En lo lloch d'honor del Foment tantas voltas ocupat per ilustres catalans que de debó s' desvetllavan per lo pervindre de sa patria, s'hi veu avuy á quatre senyors particulars sens mes merit ni autoritat que la que ls dona 'l mangoneix de la colla conservadora canovista y sempre disposos á vinclarse y acatar las instruccions del ilustre Cánovas del Castillo, com si d'aquest home, finest com qui mes pel present y pel pervindre del Estat Espanyol, n' haguessin d'esperar los productors alguna cosa mes que lo que s' ha dignat concedirlos fins á la fetxa: desgany, divisions y 'ls camins de la miseria.

Naturalment que 'ls productors autèntichs, los que prescindien de tota mira política de partit, atents únicament al benestar dels rams de riquesa de nostra Patria, no podían conformarse ab la pésima direcció impresa á la mes antiga corporació proteccionista de Catalunya y fastiguejats de las farsas fomentistas (tan sovint representadas á gust y satisfacció del partit que capitanejan Cánovas y Romero Robledo, si be que ab detriment del pays productor,) determinaren, aprofitantse de la impetuosa corrent proteccionista iniciada arran dels projectats tractats ab Alemania é Italia, la constitució de las Lligas de Productors

pera que de comú acort ab la Lliga Nacional instalada á Madrid, fossen los verdaders portant-veus dels productors de totes las regions espanyolas, sense pasteix polítich de cap mena y disposats á combatrer ab fermesa, sense miraments ridícols, ni contemporisacions de débils femellas, al primer que intenti arre-bassar á la producció nacional, lo pervindrer que de dret be li pertoca.

Mes desde 'l punt y hora que tal idea s' iniciá, comensant á posarse en práctica, si n' han passat d' extranyesas, si n' han succehit de tonterias, si n' han esdevingut de cosas raras. N' hi ha tota una historia. Los homes del Foment volguent á tota costa que la Lliga de Productors se formés en son si mateix pera agabellar aixís tota la representació de Catalunya y 'ls productors de veritat, temerosos justament d' aixó y forsats per las circunstancias, desitjant la Lliga apart, no per fer la guerra al Foment qu' aixó poch los preocupava, sino per estar deslligats aixís d' entrebanchs y politiquería, que aplana las mes fermas voluntats y enllorda las mes rectas conciencias.

Desde allavors, veyentse perduda lo Foment la campanya de la Lliga, d' aquesta mateixa Lliga que tanta importancia devia tenir quant ab tanta fé la volían á casa seva, feu cas omís de la Lliga de Productors del Principat de Catalunya, com si tal entitat no existís á Barcelona, creyentse, ¡l' infelís! que no parlantne 'l Foment ningú se 'n recordaría. Afortunadament la Lliga de Productors del Principat, ha complert en un tot los debers que va imposarse y ha satisfet de sobras las aspiracions dels industrials y agricultors, que, aburrits de tanta politiquería en los assumptos d' interés pera la producció, ja desesperavan de trovar consol, sinó remey de moment, pera 'ls mals que á tots nos afligeixen. Y no sols ha complert ab sa obligació, sinó que sobreposantse á sas propias forsas ha pogut anar formant Lligas comarcals per tot arreu de Catalunya, agermanant los interessos agricolas ab los industrials tan desavinguts fins á la fetxa, gracias al egoísme d' uns y altres y especialment de certas entitats proctoras que, atrafegadas en la defensa de la gran industria, oblidayan las mes de las vegadas als petits industrials y als pobres agricultors, quins, sense defensa anavan ca-

yent repetidas voltas als cops mortals dels governs lliure-cambistas.

Aquesta conducta lleal y desinteressada de la Lliga de Productors de Catalunya en lloch de servir d' estimul al Foment de Barcelona, sols ha servit, per desgracia, per exasperar á sos directors, los quins, joyosos de son personalisme, no han vist altra cosa que la caiguda del pedestal ahont s' enlayravan y pera evitarho han fet tota mena de equilibris.

Fins al extrém de protestar devant del Governador Civil de Barcelona, del Manifest de la Lliga de Productors endressat á posar de relleu los verdaders motius de la probable ruptura de relacions entre Cuba y la Península, y qual protesta, fixinse bé, no la manifestaren, fins al veurer que los prohoms de la conservaduría feyan l' indignat boy esgarriantse. Mes la protesta del Foment de Barcelona, ab tot y ferla de manera que constituïa un insult y un agravi pera una Associació germana, va ferse pública sense autorisació dels productors del mateix Foment y al aguayt únicament de conseguir la benevolensa politica del *ilustre* Cánovas.

Vingueren, després, los productors associats en lo Foment de Barcelona y ofesos per la autoritaria conducta de la Junta, s' avistaren ab lo President protestant del acte comés per aquella, sense autorisació expressa de la Societat, demanant reunió general extraordinaria pera solventar aquest y altres assumptos en los qual no estavan conformes. No cal dir que la Junta directiva del Foment s' ha negat á tan justa petició, temerós de que son entusiasme polítich canovista li costés una severa reprimenda.

Y heus aquí com lo Foment, al emplear en sa defensa los medis mes absolutistas, no fá més que precipitar sa cayguda, un bon xich necessaria avuy si s' vols salvar lo poch qu' encara 'ns queda de nostres maltractats y pésimament defensats interessos materials.

Adhelerats sos directors per encumbrarse no han reflexionat que tot Barcelona los hi té la vista á sobre y que no es pas trevallant per obtenir un encasillat com se defensen los sagrats interessos de la Patria.

La desaparició del Foment, desvirtuat y pervertit, es inevitable, pero afortunadament van arrelantse las Lligas de Productors per tota Catalunya y ab la ajuda de las antigues entitats, que com lo Gremi de Fabricants de nostra ciutat y l' Institut Industrial de Tarrasa, s' han mantingut sens màcula política en sa llarga vida de defensa de sos respectius interessos, lo proteccionisme català, anirà prenent cada punt mes ferma volada, sens necessitat de pasteigs polítics, antesalas servils, ni vinclements d' espinada.

Expurgat lo Judas del proteccionisme català, nostre apostolat se 'ns presenta mes rialler qu' altrás vegadas y ab mes seguretat de fer triomfar ab dignitat y virilment la causa sacratíssima de la producció nacional.

SECCIÓ POLÍTICA

La política madrilenya està encalmada.

Enllestida ja del tot la feyna de repartir prebendas y enjiponar bons sous entre totes las classes socials canovistas-romeristas, la major part dels polítics han acudit als balnearis y platjas cantàbricas a reposar de sas fadigas parlamentarias.

Qui gastant los seus diners, qui derrotant los que del Estat cobra, y fins qui no pagant lo que malgasta, tothem s' ha allunyat del Centre d' Espanya deixant a la capital com una ciutat molt gran de la Mancha y al pays tot ab una tranquil·litat de que no 's disfruta, sinó quan reposan los polítics.

Sols las noticias de Cuba venen de tant en tant a torbar la pau dels infelissos espanyols y a aixiribir los bellugnets de las redaccions dels grans periòdics.

Ab quina delicia, donan las noticias per sagnants que sian los *chicos de la prensa*.

En mitx dels parrafes de cajon endressats a la invicta bandera espanyola y a la bizarría de nostras tropas, s' hi trasparenta la satisfacció del noticiero periodista que pot tractar d' assumptos sensacionals y de gran profit pera la empresa.

Afortunadament pera aquesta mena de premsa, sempre hi ha un sis ó un as en qualsevol indret de la Península ó de sas colonias.

Y quan no hi es se 'l buscan.

Are no contents ab lo de Cuba ja tornan a sonar la trompa bèlica contra ls mores de Melilla.

Com se 'n recordan del balais que va denarlos aquella guerra tragicòmica!

Tira peixet, si 'n conseguian un altra.

Lo general Arolas, un dels millors militars espanyols segons fama, pero republicà dels que no trafican en las idees, ha sigut *interviewat* per un redactor de *El País* respecte la qüestió de Cuba.

No cal dir que la conversa esmentada ha causat gran sensació en la vila y corte.

Fins ha trascendit a províncies com diuen los madrileys y 'l. Brusi s' ha indignat de la manera mes terrible.

No comprenem perque han de fer tan efecte las veritats, quan ho son, entre 'ls polítics del *turno pacífico*.

Que Cuba, segons l' Arolas, mereix l' autonomia y ha de darseli; si això son molts que ho volen.

Que las cosas están allí no gayre be pera 'ls espanyols...! be prou que 's ven, si no cal dirho.

Lo que convé justament es que 'ls espanyols tractin a Cuba com se den a una provincia germana y deixintse d' escarafalls per lo que diguin uns y altres.

Enhorabona que 'ls generals no enrahonin ja que cobran, pero aixis que no enrahonin tampoch los ministres ja que 'ls pagan.

Menos garrlar entre tots y vegis la manera de no enviar a Cuba gent necessitada de metálich y disposta a ferse 'ls seus sense conciencia.

La gran associació regional que en defensa dels interessos de Catalunya pretenia crear en Durán y Bas, ha fracassat de cop y volta.

No podia succehir altra cosa.

Volguer fundar una Corporació d' interessos morals y materials, prescindint de tot color polítich y comensar per invitar als polítics de tots los partits es de lo mes salat que pot contarse.

¡Vaya un modo de prescindirne!

Si per anar be, 'ls productors haurian d' arribar a un extrém que la sola filiació política d' una persona fos ja motiu per rebutjarlo en tots los actes de la vida.

No anirém be que no se 'ls hi escupi a la cara a tots los que militan en las collas de la política a la madrilenya.

Per pillos als uns.

Per benaventurats als altres.

Fragment d' una conferencia d' En Maurici Barrés

SOBRE 'L REGIONALISME

II.

La única política social es la que s' apoya en la historia. A un sistema, a un partit, los cal tenir en lo passat una tradició, de la mateixa manera que a una planta li fora imposible ferse faltantli las arrels. Donchs be, la nostra idea de las llibertats regionals y sindicals, es la forma moderna de la constant tendencia céltica de la que las llibertats provincials y las corporacions ne foren la forma gòtica.

Es impossible tornarhi a las provincias, payssos de Corts y d' electors, ni a las corporacions. La historia no consent aquestas revirades. Lo que 'ns plau y volém mantenir del passat no son pas sas formas d' un instant; es la seva vida, una certa especialisació d' activitat que ningú nega y

que han representat l'esperit provençal, lo llenguadocià, lo gironí, lo borgonyés, lo lorenés, l'alsacià, mentres feren via segons son propi impuls y abans d'esser abocats cap á París, de quina ciutat han, d'altra banda, submergit lo geni particular. Si, á París mateix volém salvar deslliurantlo d'aquest sistema centralista que li imposa tota una patuleya de cosmopolitas negociants, de grans jueus y d'estrangers duptosos, collas de rodors abominables que atrau, necessàriament un grapat d'homens polítics en quinas mans son concentrats tots los assumptos municipals, regionals y nacionals d'un estens pays.

Lo poble francés te una doble missió: continuar los destins de la Fransa, mantenintse 'ls elements essencials, y desentrotllar, pera 'l be de la humanitat, lo que tingué de genial la explosió de 1789.

En la Revolució hi havia la idea federal... Del 89 al 93, la Revolució va ser federalista; foren los Jacobins los qui, en Juny del 93, nos centralisaren decididament...

Tenim lo dret d'afirmar aquesta doble veritat decisiva pera tot republicà, decisiva pera 'l patriota, decisiva pera tots quants saben que á un pays no se li imposa un sistema fet de bazar: lo sistema federalista es conforme á la tradició profunda de la Fransa y de la Revolució.

Ja sabem que la nostra pretensió de tradicionalistes será contradita. Concedim la paraula á n'els nostres adversaris més autorisats.

Escoltém, per exemple, lo que 'ns obiectaria l'actual ministre de negocis estrangers, lo senyor Hanotaux, qui, segons nos diuen ha posat damunt de la taula del seu despaig lo bust d'En Richelieu.

No dexará pas N' Hanotaux d'oposarnos la autoritat d'aquest gran home de qui procura inspirarse y que volgué concentrarho tot en lo cimall de la monarquia. Mes cal respondreli que es una guapa cosa anomenarse Richelieu, però que pera judicar lo que convé á la Fransa de 1895, lo millor que s pot fer es pensar fonament en lo que ha succehit desde Richelieu fins á 1895.

L' historiador filosof d' En Richelieu sab de sobres que una civilització es un continuat *devenir*. A favor ó en contra de la civilització, en 1895, es necessari altra cosa que arguments trets de la arqueologia política. N' Hauotaux respondrà: «donchs be; jo, home de govern, posat al cap de la administració, crech de necessitat que 'l maneig dels interessos públics sia concentrat en la cima.» Mes axó es cabalment lo que no dexarém passar als nostres governamentals; y li dirém á N' Hanotaux: «Vostre partit, vostres amichs polítics, tots exos oportunistes acoblats al entorn d' En Gambetta y d' En Ferry, eren descentralisadors en los temps en que per moneda electoral no tenian sinó arguments.» Ells daban excelentas rahons á favor de las llibertats municipals, regionals y de la llibertat d' associació; donaren las rahons mateixas que nosaltres ara repreném, y que ells no abandonaren fins al dia que, instalats en lo poder y afamats

de mantenirshi, heredaran los medis formidables acumulats per la concentració autoritaria del Imperi.

En la doctrina republicana, que fou entesa sempre com un encaminament envers al govern directe, lo sistema centralista es una contradicció que manté lo grupet gambetista no mes per las grossas facilitats que ofereix pera la dominació y la explotació reglamentada y sistemática de las majorias per una minoria.

L'endema de tota revolució, la colla feta mestressa del poder judica convenient la centralisació que atacava la vigilia. Però las conveniencias d' una minoria no tenen cap forsa de rahó davant de la majoria. Es necessari que ls nostres adversaris troben un sofisme un xich menys groller.

Prou se pensen tenirlo! ¿Qué hi fa que vinguem de la tradició francesa y de la tradició revolucionaria? ¿Qué hi fa que combatem per la neteja nacional y per lo progrés social? Ja fa molt que 's va dir, la calumnia de las intencions es lo medi més segur de desacreditar las nobles empreses. Alguns impostors objectan al nostre federalisme que compromet la patria... ¿Quina irrisió! En la patria una é indivisible volém introduhirhi la llibertat, de tal manera que totas las energias socials, tots los dréts é interessos dels individus y dels acoblaments puguen desenrotllarshi y atényehi llur satisfacció sots l' impuls benfactor del geni nacional. Comprometre la patria! Nosaltres tractám de regenerarla.

La nacionalitat francesa, segons los federalistas, está composta de las nacionalitats provincials. Si hi falta una d' aquestas, lo carácter francés pert u dels seus elements. Metz y Strasburg donaren al geni francés tirats indispensables, talment que si s' esborran, aquest queda desconegut. Fou lo regimen centralisat qui perdé la Alsacia. Y fins y tot ¿qué n' ha fet de las provincias que no ha pas esquezat del territori nacional? Miréuselas. ¿Distingiu encara llurs fesomias esborradas? ¿Ahon es llur activitat, llur geni particular? Segons la forta expresió de Bakunine, sadolla de veritat, «la centralisació es un cementiri.»

¡Sial! nos diuen, lo sentiment regionalista vivificará per tota la França lo sentiment nacionalista, axó no podem negarho, ¿mes es ara la ocasió de procedir á exas reformas interiors? Ocupémnos primerament del estranger!

De cap manera! Primerament visquéu, y per la centralisació la França s' mor. Un pays may s' aclofa sots la xafada d' un poble enemich, cau mes be per efecte d' una causa interna. Miréuho com la França anémica del cap als peus no produheix ja ni individus ni agrupaments.

No vos fasa por d' afegir l' amor local al sentiment nacional. Donéu á cada hu dugas patrias pera servir, pera salvar: la patria gran, la patria xica. Reforcéu lo jo individual ab un jo més gran; poseúnos dins d' un grupo, dins d' una associació profesional, dins d' una persona moral.

que tingam interès en estimar com a nosaltres mateixos. Als homens los son necessaris, motius precisos, tangibles, d'estimar llur pays. Que la paraula Patria no sia un terme metafísich pera 'l consum dels oradors dels concursos agrícoles, dels àpats y dels repartiments de premis. Pagar-los impostos, es un lligam patriòtich insuficient. Es necessari esser d'una regió. May s'estimarà tant lo pays propi com si 's pertany a una regió, a una ciutat, a una associació, ahon se tinga son paper humil, son petit escot de responsabilitat, fugint axís de l' aïslament, d'un ser irresponsable y sense solidaritat, qui 's creu haverho salvat tot quan conserva la seva pell.

Lo federalisme preconizat a Fransa, no 's refereix tan sols a la política interior, es també una política d'esportació, que tindria resonancia en Alemanya, la que, s'oblida massa, es un imperi federal; en la Austria ohon s'imposa; en la Italia ahon reapareix pera 'l més gran be de la civilització italiana y pera nostra seguretat; en la Espanya, ahon la Catalunya 'l reclama; en las Islas Británicas ahon resoldria la qüestió irlandesa.

Ara se 'ns dirà que no hem explicat en detall lo funcionament del federalisme. No ho hem fet atenent a que nos som pas ací en una assamblea deliberant, sinó en un lloch ahon tractam de crear una passió nova. Una constitució no te cap valor quan no es precedida d'un gran extremament en lo pays. Mitjansant lo vostre entusiasme no solament necessitaréu aquesta constitució federal, sinó que fins l'esperit que ha de animar a aquesta constitució vostre entusiasme 'l manifestarà. No hi ha pas tant sols la lletra en una constitució, hi ha també una tendencia general qui dona sentit a cada un dels articles que 'ls lleigistes haurán de formular.

La sotstitució del orde federal al regimen de concentració, si 's fes ab prudencia y si 's tenen en compte 'ls elements escondits, però ja existents, no duria trastorns y no cambiaria las aparences tant com sembla, puig lo problema radica més en l'esperit de las institucions que en sa forma.

Y afegiré que la Fransa, més que de una lley nova, està necessitada d'un nou estat d'esperit. No del seu parlament, sino de las masses profundas naxerá aquest rebroll de vida, aquest desitg de llibertat, en una paraula, aquesta energia nacional.

M. BARBÉS.

LITERATURA

ELSANT DE 'N PEREZ, L'ACOMPANYA NOYS

Peró... senyor Pérez... si no modifica 'l seu caràcter, sino pren ab una mica més de calma las situacions adversas de la vida, cualsevol altre cop... m'entent?... se n' arribaria á fer set pedras... Ja ho sé tot... Ja ho he sabut tot... El seu desvari d' ahir ens posá en descobert son estat moral, y de fil en fil hem desfet la randa. Aquell Bou que 'l comprometé tant ab sa imprudència es el meu fill... Per ell y per el mateix Director del Col·legi vaig saber ahir, al endúrmen el noy ab motiu d' ésser avuy el meu sant, la feta de la guitarra... La gent enrahonant s' entenen, senyor Pérez; y el Director del *Instituto Vicentino* no es pas persona desconsiderada pera deixar-lo d' atendre... Quatre excusas y una mica de sumissió li haurian estalviat á vosté 'l disgust d' un violent despidido.

Peró, *en fin*, vaig interessarmihi, ja que 'l meu noy fou la causa de la feta, y D. Benvingut, dolentse de sa repentina decisió, m' oferí reposarlo en sos cárrechs...

Ja ho sab, donchs; no 's mogui del lit, caldeji una mica y, d' aquí tres ó quatre diás... com si lo succehit fós un somni...

En Pérez se 'l escoltava embadocat, encaterinantsi... No sé 'n sabia avenir... 'S mirava al metge, á sa mare, á sa cosina, mogut per una pluralitat d' emocions allhora que denunciavan clarament els diferents estats de son ànim, fins que, al sortir el metge, encarañtse tot duna ab la Rosa, li digué, espurnadissos els ulls y tremolosos els llabis:

—Ja ho veus... Per obsequiar-te ab aquella jota que tan te plahia... ja ho veus, per poch m' hi quedo. Tot per culpa de la jota... es á dir de la jota...

Y com la Roseta hi somreya:

—Bé, digas: si quan me passin mestre no t' has emparaulat ab ningú... puch confiarhi?...

—D' aquí á las horas...—feu la Roseta ab pustureria.

—Si ó no?...—reprengué 'n Pérez, interessantshi.

—Y en dubtes!...—observá sa cosina, riolers els ulls y encesas per la emoció sas galtas.

L'amare de 'n Pérez, contemplantse's á tots dos alhora, hi ploriquejava d' alegria.

—Si qué us vé de lluny!... Si qué us vé de lluny!... els deya, manifestant sa joya ab alsaments de brassos.

Aquesta nit de San Pere, apesar dels contratemps de la vigília, per l' acompanya noys una de las mes felissas. Sentia la son, son; mes la silueta de sa cosina, are boyrosa com un esllanéch fosforescent com un estel en plena nit, exaltantli la imaginació, va en sossego.

L' amor s' havia apoderat tan fermament de son esperit, que fins de las recentis injúrias se distreya. Cansat de fantasías y freturós pera conciliar el son s' acotxá fins al cap, cercant en el reculliment el repós que no trobava. Pero l' éstel espurnejava tant... el fum era tan dens... prenia tan seductoras formas!...

Pensá en el col·legi, totduna; en la *fila*, en la classe, en las *velas*, en el dormitori de San Gabriel, en sos deixebles; recordá; en fi, qu' alguns d'aquestos, per adormirse, repassavan las lliçons mal aprésas en la vetlla, ensopintshi com uns angelets, y aferrantse á n' aquet narcótich, resolgúen imitarlos.

Cantarellá l' abecedari, las capitals de Espanya; las *tablas*, els reys gots desde Ataulfo á Recaredo el Católico; la lletanía de la verge, *L' ora pro nobis* l' aná ensopint, y al arribar á la *rosa mistica*, quin símbol entreveya encara, surant per las atapahidas ombras de la nit com sol d' Agost al remuntar l' éspay, se li aclucaren els ulls totduna; quedant ab las parpelles closas y el somris als llabis fins mes enllá de plé dia.

JOAN PONS Y MASSAVEU

CORRESPONDENCIA

Sr. Director de LO CATALANISTA.

Castellar del Vallés 23 de Juliol de 1895.

Molt senyor meu: Ab alegría prencch avuy la ploma pera dirli quatre cosas de la próxima festa que tindrà lloch lo dia 3 del vinent mes d' Agost, diada del Sant Patró d' aquest poble.

Recordará que 'n ma última correspondencia 'm planyia de la política centralisadora que pribava la obertura de las escuelas Tolrá que tanta falta feyan pera la bona educació é instrucció de nostra població petita. Donchs ja s' ha terminat l' espedienteix y en sa consecuencia s' obrirán ditas escuelas en la festa avans dita.

L' Ajuntament tracta, traduhint bé lo sentiment dels seus administrats, de solemnisar l' acte ab tota la garbositat que exigeix l' assumpto.

Pera lograr lo seu objecte ha proposat lo programa següent:

Dia 2 d' Agost próxim, arribada del Excm. Sr. Bisbe, reunió de tot lo poble pera donarli la benvinguda á la entrada de la població, puig pot donárseli, ja que 'n totes sas vingudas han portat sas benediccions grán be á nostre poble. La gran massa popular l' acompanyará á la Iglesia y d' allí á son hostatje casa Tolrá. La banda de la casa de la Caritat de Barcelona tocará durant la marcha algunas pesas ó pasos del seu escullit repertori.

Dia 3, gran diana per una banda de cornetas, qu' acompanyada del sereno deixondará als que dormin.

A dos quarts de deu s reunirá lo Cabildo Municipal en son lloch ó sa casa pera anar ab la xaranga al palau de la Sra. Vda. de Tolrá y d' aquí

ab lo Ilm. Sr. Bisbe, D.ª Emilia Carles, Vda. de Tolrá y sa familia 's dirigirá la comitiva per lo paseix Tolrá al lloch hont se troba alsat l' edifici de las escolas.

Lo Excm. é Ilm. Sr. Bisbe benehirá, segons lo Ritual, l' edifici, y, acabat l' acte, 's dirigiran tots á la Iglesia, ahont se cantarà per la escoiania ó capella de Betlhem de Barcelona un solemne Tedeum. Acabat aquest se resará una missa, despues de la qual se retornará al palau Tolrá.

Per la tarde 's suposa si hi haurá un gran dinar, pera las autoritats y familia de D.ª Emilia Carles en alguns dels salons dels estudis, cual acte amenisarà la banda sobredita.

Durant la nit la banda donará una serenata devant lo esmentat palau y en l' intermitx, ó final, focs d' artifici.

Dia 4. Ofici solemne en lo cual pronunciará una brillant oració lo elocuent Dr. Ballester.

Per la tarde fins á las 5 horas estarán esposadas en lo lloch del Estudis pera que las admire lo poble las planxas que regala l' Ajuntament á la Viuda de Tolrá, declarantla filla adoptiva de Castellá. Al fi s' han cumplert los desitjos que la justicia demanava y que 's troban manifestats en ma correspondencia del 29 Juny de 1892 n.º 259 de son estimat setmanari.

En dita hora, 5 tarde, l' Ajuntament acompanyat del poble, que será convidat á presenciar tots los actes, anirá á fer entrega de dits títols á la que 'ls té ben merescuts, y acabat aquest acte sembla 's donarán per finalizadas las festas.

Desitjem sigan presenciadas per tofas las poblacions d' aquesta contrada y demés que vulguin obsequiarnos en acte tan joyós pera Castellar.

Fins á un altre te lo gust de despedirse de V. Sr. Director son affin.

Lo Corresponsal.

NOVAS

Lo dissapte passat dia 21 del corrent contragué lo sant llas del matrimoni en la iglesia de la Purissima Concepció d' aquesta ciutat, nostre particular amic lo procurador d' aquest Jutgat don Vicens Trabal Balasch ab la simpática y amable senyoreta donya Emilia Benessat y Babi.

Desitjem als contrayents felicitats duraderas.

Segons llegim, en los baixos de las Casas Consistorials de Tarrasa s' ha colocat un buzón, ahont los vehins de dita ciutat póden depositar per escrit y baix la autoritat de sa firma, tofas las denuncias, abusos dels empleats, faltas de policia urbana y quantas queixas y reclamacions jutgin.

oportunas en tots los rams de la administració municipal. La Alcaldia atendra ditas denúncies prèviament comprobadas.

Sembla que pera 'l dia 3 del pròxim Agost està definitivament acordada la inauguració en Sant Esteve de Castellar del edifici destinat á escoles públiques. L' Ajuntament està organisant festetjos públics pera dit dia.

Segons tenim entès se projecta publicar luxosament á Barcelona per una casa editorial, todas las obras del eminent *Pitarra*.

L' Alcalde de Barcelona ha recomanat á la Comissió de Governació, proposi al Ajuntament la substitució de la banda que actualment usen los regidors, per la medalla dels antichs concellers.

Sembla que En Frederich Soler, ha dexas inèdites una comedia en dos actes titulada «Lo moro de las pantuflas»; «Lo comte Arnau», drama catalá; «El conde Arnaldo», en castellá; «Honra absoluta», «Lo guarda agullas», «Lo campanar de Palma», «La gent del llamp», «Un caracter», «Las faulas d' Isop», «La cansó del enfadós», «Un trós de paper» y «Los periodistas», produccions dramáticas en varis actes; una colecció de quèntos titulada «Dotzena de frare» y lo poema «Las alas negras».

La Comissió mixta nombrada per la Academia de Bellas Arts y la Comissió de monuments, de Barcelona, á petició del Excm. é Ilm. Sr. Bisbe de aquella diocesis, y al objecte de que emetés dictámen sobre la restauració y conservació de la iglesia de Sant Pere de Tarrasa, ha remés ja al Prelat l' indicat dictámen, en lo que exposa 'l criteri que en concepte dels firmants ha de seguirse en la restauració y la manera de conservar los restos de pinturas del sigle XIII ó principis del XIV que s' han descubert en l' esmentat temple y que ofereix molt interés pera las personas intelijents. En lo mateix dictámen se diu que han sigut molt acertadas las obras practicadas pel arquitecte diocesá don Francisco de P. del Villar y Carmona pera netejar la nau de la iglesia y enderrocar trossos de construcció que s' havian portat á cap en los últims sigles.

En lo teatre de Eutrpe se posará ab escena avuy nit, per la companyia casolana, lo drama catalá *Mal Pare* y la pessa *Casualitats*.

Han sigut contractadas per la Empresa del Envelat, las aplaudidas

Bandas del Regimient de Luchana y Municipal d' aquesta ciutat per executar los programas dels balls que tindrán lloch los dias 1, 2, 3 y 4, dias de la Festa Major.

Se despatxan palcos en lo carrer de S. Jaume, n.º 13.

Ha sigut contractada per la secció de ball del Círcol Federal, per executar los programas dels balls que tindrán lloch los dias de la Festa Major la aplaudida orquesta *Fatxendas*.

Lo diumenge dia 4 d' Agost tindrà lloch en lo teatro Euterpe un gran concert vocal é instrumental per varis coros euterpensos y la Banda Municipal de Barcelona.

En la sessió última del nostre Municipi s' acordá autorisar á una empresa particular pera aixecar un envelat en la Plassa Major mitjantsant la subvenció oficial de 750 pesetas en lloch de 1000 que 's concedian los demés anys. Per la perentorietat del temps no hi hagué manera de designar altre lloch pera l' emplaçament del envelat lo que 's ben be de doldrer, ja que no es pás la Plassa mercat lo punt mes á propòsit pera tal objecte.

Esperém que desde l' any vinent cessará la costum de convertir en sala de ball l' esmentada plassa y ab lo temps necessari 's designará altre lloch mes adequat al obgecte.

Segurament lo vinent dissapte tindrà lloch en los jardins del Centre Catalá una bonica festa familiar en obsequi á las familias del Centre y l' endemá diumenge, últim dia de la Festa Major, una solemne Vetllada Literaria y Musical.

Un dels acorts de la sessió del Ajuntament del dimars últim fou un vot de gracias al anterior per sa bona gestió administrativa. No sabém fins á quin punt arriba la oportunitat de semblan acort tractantse d' un Ajuntament en lo quin com en tants altres, hi han hagut prevaricadors.

Com creyém qu' aquest assumpto donará més joch encare de lo que sembla, fem punt final per avuy esperant ocasió oportuna d' entrar en materia, lamentantnos sincerament que 'ls concejals assistants á la sessió esmentada y perteneixents al mateix temps al Municipi anterior, no vaigin tenir la modestia de fer constar que no admetian lo vot de gracias, per creurer que no havian fet mes que cumplir lo seu deber.

Are, resultarà que segons l' acta presa, l' tal acort fou aprobat unánime-

ment, lo qual significa que 'ls mateixos concejals van donarse las gracias á ells mateixos.

Y aixó francament, no es gayre serio.

Ab motiu de las festas de Sant Miquel dels Sants enguany celebradas á Vich, fou posat en la galeria de vigatans il·lustres lo retrato de D. Gabriel d' Avilés, virrey del Perú. La biografia deguda á la ploma de nostre bon compay de causa D. Lluís B. Nadal, ha merescut molts elogis dels intel·ligents que tingueren la satisfacció d' assistir al acte.

Al objecte d' honrar la memoria d' En Frederich Soler, lo diumenge dia 14 passat se celebrá en lo teatre del *Prado* de Sitges una solemne vetllada, en la que fou representada sa producció «Las Joyas de la Roser» y se feu la cerimonia de la coronació del bust del plorat poeta, llegint poesiás los Srs. Clarassó, Utrillo, Bo, Roig y Marsal. En Jaume Rusiñol llegí un discurs, notable con tot lo seu, en lo que analisá lo valer del eminent escriptor y probá lo molt que Catalunya li deu per la manera com sapigué honrarla.

Ab lo titol de *Lo Teatre Popular*, ha vist la llum pública á Manresa un nou setmanari redactat en nostra paria. Saludem sa aparició y li desitjam llarga vida, si ha d' ésser profitosa per lo bon nom de nostra terra.

Pera 'l certámen convocat per la *Tertulia Literaria* de Blanes, s' han rebut 162 treballs.

La ciutat de Bilbao, y en general totas las Provincias Bascongadas, han dispensat una arribada als coros catalans que anaren allí pera celebrar un gran *Festival* baix la direcció del Mtre. Goula.

Segons llegim s' estan activant los treballs preparatoris pera la organisació d' un Teatre Catalá á Barcelona, prenenthi en ells part activa lo senyor Almirall.

Avuy tarde en lo Saló Cruz tindrà lloch un extraordinari ball, corrent lo programa á càrrech de la orquesta *Mutins*.

Per la nit la mateixa orquesta donará un espléndit ball en lo Saló Sabadellés (Jan).

Ab lo present número doném acabament á la noveleta *El sant de 'n Perez*, l' acompanya noys.

FILTRES PERA L' AYGUA

Per 8 pessetas evitaréu una pila de enfermetats.

Sabadell es una de las poblacions més castigadas per las enfermetats, gracias á l' aygua carregada de llot, cals y diversas materias vegetals en putrefacció.

Unich modo d' evitarlas es filtrar l' aygua per medi dels filtres científicament construhits per la casa

M. BURGUÈS. - CREUHETA, 92.

NOTA.—Per 0'50 CÉNTIMS se neteijan y cambian las materias que serveixen pera clarificar l' aygua.

JOAN COMAS FAURA

Dipòsit de música de totes classes
Pianos

Ventas, Lloguers, Cambis, Reparacions y Afinacions

Ventas á plases á 2 duros setmanals

RAMBLA, 67. - SABADELL

BANCH DE SABADELL

Pren á descuento y negociació cupons Interior, Exterior, Amortisable y Billets Hipotecaris Isla de Cuba, venciments corrents.

Horas de despatx: de 9 á 12 matí, tots los dias feyers.

Imprempta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderon, 36.—SABADELL